

KUNST & KLEUR

Stefano Zuffi heeft een uitpuilend palmares, met lijvige parels als De bijbel van de kunst, Goden en helden, Engelen en demonen en Liefde en erotiek. Hij bestudeerde het werk van Rembrandt, Caravaggio, Titiaan en Van Eyck. 'Genoeg!', moet Zuffi gedacht hebben. Na zijn zoveelste iconografische titanenwerk heeft hij de boeken neergelegd en ging hij kijken naar een van de basiselementen van de kunst: kleur.

HET KAN OOK KORT

"Kleuren zijn fysieke indrukken, maar eveneens symbolen." Het openingscitaat van René-Lucien Rousseau vat meteen goed samen waar Zuffi in zijn boek naartoe wil. Het onderwerp lijkt voor de meeste toeschouwers een toevallige speling van de natuur of de lichtinval op het netvlies. Zuffi wil aantonen dat ons dagelijkse rood, blauw en geel veel meer zijn dan dat. Een groot deel van de betekenis van een kunstwerk kan je ook zonder context halen uit het gebruikte pallet.

Kleur als zuiver schilderkundige bouwsteen is slechts het onderwerp van de eerste drieëntwintig bladzijden. Stefano Zuffi slaagde erin de technische aspecten van pigmenten, bindmiddelen en andere materialen en technieken heel bondig samen te vatten. Zo bondig, dat je na het lezen van de inleiding het gevoel hebt met de theorie aan de slag te kunnen. Zelfs dan nog gaat hij vooral in op de betekenissen die eraan gegeven worden. Met enkele interessante historische benaderingen in de kleurtheorie – in notendopformaat – stoomt de auteur de lezer tenslotte klaar voor een basiscursus kleurensymboliek.

70.000 JAAR KUNSTGESCHIEDENIS KLEURRIJK GEORDEND

Die cursus begint bij rood, en eindigt mooi met zwart. Alle primaire kleuren komen aan bod, met een snuifje goud, zwart en wit. Materie genoeg dus om te mengen tot een vrij volledig pallet. Volledigheid is uiteraard niet de ultieme doelstelling van de auteur. Zuffi toont een dwarsdoorsnede van symbolische betekenissen van kleuren in verschillende culturen, om zich dan toch vooral te focussen op de vertrouwde Westerse kunst. Ook qua periode koos Zuffi ervoor om zo veel moge-

Stefano Zuffi
Kunst & Kleur
304 blz., 21 x 21 cm
300 ill., hardcover
Prijs voor OKV-abonnees:
22.90 euro (meeneemprijs
bij OKV in Gent)
of 27.90 euro (incl. verzendingskosten).
Winkelprijs: 29.90 euro
Zie overschrijvingsformulier
bij dit nummer

lijk te beslaan. Van rode grotschilderkunst uit het magdalénien omstreeks 13.000 v.C. tot René Magritte's appelgroen, je zal voor elk kunsthistorisch tijdperk de nodige voorbeelden vinden. Als er dan al eentje aan zijn oog ontglipte, nemen we dat er graag bij. Kleur is nu eenmaal een alomtegenwoordige materie, en wie kan zeggen dat hij niet zelf af en toe aan een kleur betekenis geeft.

Wat de symbolische uitleg zelf betreft, daar beperkt Stefano Zuffi zich niet tot enkel wat vage concepten. Hij bezingt christelijke terminologie als gramschap, lust, naastenliefde en de transfiguratie. Tegelijk bespreekt hij tastbare voorwerpen als glas-in-loodramen, groene aarde, de zwarte hond en de schatkamer van Aken. En af en toe zoomt hij in op een heel concreet geval, zoals de terracotta's van Luca delle Robbia of John Constable. Per kleur bespreekt Zuffi zowat alles wat eraan kan gekoppeld worden, zowel in de hoofden van de mensen, de toevalligheden van een historische periode of de handen van de kunstenaar zelf.

KLEUR ALS HOOFDROLSPELER

Zuffi bewijst dat kleurenkeuze niet enkel een esthetische zoektocht is. Kleuren zijn actieve spelers op een schilderij, raam of sculptuur. Ze vertellen op hun beurt een verhaal of plaatsen het relaas van een personage in een totaal ander daglicht. Waar we vroeger vooral de kleur tussen het zwart zochten in Titiaans Martelaarschap van de heilige Laurentius, leren we naar het verhaal van het zwart te luisteren. De nacht overmeestert de plaats van de marteling. Meer nog dan in bloedige taferelen van barokke grootmeesters, is het dat overweldigende kleurenbad dat raakt.

Dit kleinood is een budgetvriendelijk basiswerk. Een volledig overzicht van de kleurensymboliek zal je er niet vinden. Op driehonderd niet al te grote pagina's moet je natuurlijk keuzes maken. Toch zal je na het lezen genoeg bagage hebben opgedaan om kunst meer dan ooit te vatten. Het is een ding om elk symbool te herkennen, wanneer je ook de gebruikte kleuren kan analyseren dring je binnen in het diepste van de pigmentlaag. Kunst & kleur geeft je die informatie. Netjes gerangschikt per – wat dacht je – kleur.

Jonas Bruyneel

h n e l e n